

علاوه لی

عَلَيْكُمْ طِبٌّ

یعنی

احکام اسلامیہ تک منافع طبیہ سی

باشلو جہ عبادت لہ متعلق او امر الہیہ تک طبک حال حاضرینہ
کورہ منافعتدن ونوامی دینیہ تک ینہ طب حاضرک قائل اولدینی
وجهلہ مضراتندن باحث بر رسالہ در

اثر

حقوق مأذونلرندن واطبای ملکیہ دن

دوقتور حسین رمزی

باب فتوآده مجلس تدقیق مؤلفات طرفندن تدقیق اولنمشدر

مهر سن وال یازیسیلہ شکل مخصوصی وجهلہ امضاسز اولان نسخه لر
ساحته اوله جفندن تقلید اوله رق طابع و بایمی قانوناً مستحکم

استانبول

مطبعہ احمد کامل — سلطانہ بایزیدره چادر صیبر قیوسی

۱۳۳۲

مَقَالَةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿۱﴾

حق تعالیٰ حضرت تدرینه حمد و ثنا و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندیزه و آل و اصحابنه صلوة و سلامدن صکره جمهور موحدینه معلومدرکه علم حال دنیلدیکی وقت اهل ایمانک اعتقاد و عبادتدرینه متعلق اوله رقی بیلنمسی لابد اولان فرائض الهیه و سنن نبویه و تفرعاتی و نواهی بی یعنی ممنوعات دینییه بی متضمن اولان مجموعه خاطره کله جکندن آروجه دینی تعبیریه بر قید آلتنه آلمغه حاجت یوقدر .

علم حال طبی تسمیه سی ایسه مفردات وجهله عین فرائض الهیه و سنن احمدیه تک طب حاضرک تعریف ایلدیکی مثللو منافعی و نواهی تک بوسیاق اوزره مضراتی بیان ایده جکندن طبی قیدیه تقییده لزوم کورولمشدر . شووجه تسمیه بی بیاندن صوکره ایضاحی لازم کلان

شی عبادتک نه دیمک اولدینیدر. عبادت قوللق دیمکدرکه
کافه نبی آدمک خالق و رازقی اولان حضرت الله
ذو الجلالک قوللرینه توجه ایدن امری هر نه دن عبارت
ایسه انی نقصانسیز ایفا ایتلرندن عبارتدر.

هیئت مجموعۀ عبادک عند باریده ذره بی تشکیل
ایده میه جکی مرتبه بده ائته اولمسنه مبنی بر فرد عاجزک
مملوکی ایله اولان مناسبتی خالق ایله مخلوق پیننده کی
افندیلک ایله قوللغه قیاس ایدیله من چونکه بو قیاس بر
معنای تامی متضمن اوله ماز بو باده بر فکر ابتدائی
حاصل ایتک ایچون بوجه آتی بر مثال عادینک ائیانی
مناسب کورلمشدر .

شویله که بر کیمسه عبد مملوکنه شو بقیچه قیوسنک
اوکنده اوتور بشقه بر بزه کیمه دیسه عبد مملوکنده
بوامره تبعیتله اوراده اوتورسه وظیفه مملوکیتی ایفا
ایتمش اولور . کرچه او عبدک اوراده اوتورمسی
برفانده بی متضمن دکل ایسه ده افندیسنک امری اولوق
مناسبتیه خشنودلغنی موجب اولور بونک کبی انسانه
بر مشقتی اولیه رق بعض فرائض الهیه واردرکه احوال
عاده ده ممائلی اولدینی حاله نیت خصوصی انی نمازدن
فرقی اولیه رق بر عبادت مقامنده بولدیدر .

ایشته زکات و یرمک بوقیلدندر ممائل اولان بخشش
 و یرمک احسان اتمک برمالی اخره تملیک اتمک و یاخود
 و یاخود بقال قصاب بورجی تمیزمک ایچون برکیسه دن
 پاره و یرمک فعللاً زکادن نه فرقی واردر هپسی فعل
 اعطا دیمکدر لکن بوفعل اعطا امر الهی بی ایفا نیتیه
 اولور ایسه نیتک تعاقی ایله عبادت اولور . بونده نماز
 کبی یورغونلق مشقت تصور اولنه ماز .

شوحاله نظراً نیتسز و یریلان یوز غروش بخششک
 دفتر اعمالده عبادت قیدی اوله میه جنی کبی زکات نیتیه
 و یریلان پک آز مبلغک یعنی بش غروشک دخی دفتر
 اعمالده بر عبادت بر امره اطاعت اوله رق مقید اوله جنی
 اهل ایمان عندنده محتاج ایضاح دکلدر .

ایضاحات مبسوطه عبادتک امره اطاعت اولدیغنی
 بیان ایچون مناسب کورولمش اولوب یوقسه او امر الهی
 بین الخلق اقدینک قولنه اولان امرینه هر جهته مشابه
 و قابل تطبیق دکلدر . چونکه عاجز مخلوق اولان اقدینک
 هر بر امرینک قبولی ایله انک ایشلمه سی اقدیسی ایچون
 بر منفعتی متضمندر .

فرضا شو ترلانی نطس ایت و یاچاپالا دیر ایسه اورایه
 تخم اکهرک بر منفعت استحصال اتمک مقصدیه اولدیغنی

ایچون اقدیسنک اوامری بر منفعتی متضمن اولور .
 حق تعالی حضرتلری صمد اسم جلیلنک اقتضاسی
 اوله رق هر کسه قارشو احتیاجدن بری و مخلوقاتک کافه سی
 از هر جهت ذات صمدانیلرینه محتاج اولدیغندن ذات
 الوهیتته هیچ بر منفعتی اولمیان هر بر امر الهی خاصه
 مأموری اولان قوللری ایچون منفعت محضه در .

عبادت حد ذاتنده قوللرک کندیلرینه عائد فقط
 اکلایه مدقلری منافی استحصال ایچون امر جلیل سبحانی به
 اطاعت اولسنه نظراً اوامر دینیّه محمدیه به کوره ملل
 سائرده عبادتک بشقه بر شکل آلمسی کندیلرنجه بعض
 تعدیلات و تنسیباتک جایکیر اولسندن بشقه بر شیئه حمل
 اولسه ماز چونکه قرآن کریمده حضرت عیسانک دخی
 صلوات و زکات ایله مأمور اولدیغنی بیان نبوت پناهیلر یله
 ثابتدر . وهکذا انبیاء سالفه سائره نك دخی عین صورتله
 عبادته مأمور اولدقلری محتاج ایضاح دکدر .

والحاصل حقیقتی بزجه مجهول اولان هر نه سببه منی
 ایسه ادیان سائره اربابنک عبادتلری برر جمیله شکلنه
 کیروب اساسندن بر فرق کلی ایله تباعد ایلشدر .
 مع مافیله بعض عبادتلری ده اولدقجه شکل اصلینسی
 محافظه ایده بیلمشدر .

الحالة هذه قوم يهودك نماز ناميله قائماً و باش
 اورتهرك قدس شريف جاننه متوجهاً برتضرع و نياز
 وضعيتى آلمسى و اوروج ناميله لوجه الله يكرمى درت
 ساعتدن زياده اكل و شربدن كنديلرينى منع ايتلمرى
 وختان عملياتى عموميتله اجرايه دقت ايتلمرى و بونكله
 برابر سنه ده بر كره زكات منزله سنده تاجر لرك دكانلرينى
 تكميل متاعيله قبادوب اناختارينى بر فقرايه بخش ايدهرك
 بالآخره اوافق بربدل معلوم مقابلنده اشتر ايتلمرى
 و بوندن بشقه بر باراملرنده ده اضحيه وظيفه سنى ايضا
 مقصديله خروس قربان ايتلمرى بوقيلدندر .

نصرانيت عالمنده ايسه ده از ياده تخفيفاته اوغرا ديله رق
 اوروج يرينه پرهيز ختان يرينه و افتيز و خاصة ارمنيلرده
 نمازك بر ركنى اولان سجده يه مشابه وضعيت قائم اولمشدره .
 بونلردن ماعدا كنديلرنجه عبادات مقامنده صليب
 حقنده كى اوضاع و اطوار و اعزله تصاويرى حضورنده
 قديللر ايقادى كى حالات كيمك ايجون ياپيليور ايسه اكا
 يرانمق و اكا قارشو بر جيله كو سترمك ديمكدر .

كويانن باطللرينه كوره حضرت عيسى صليبيك
 اوزرينه ميخلانه رق اذا كورديكى ايجون اكا حرمت
 ايديليور . حالبوكه قرآن كريم بوميخلانمق كيفيتك

بی اصل و اساس اولدینی صراحتاً بیان ایلشدر . ذاتاً پروتستانلر صلیبی دین نامنه قبول ایلدکیرینه بناءً بوکی سفسطه لرك بدعتلرك اهمیتلرینی اساسندن قلع ایدوب عبادتلرینی کندیلرینه متعلق کتابلری او قومقدن عبارت عد ایلشدر .

انسانلر ایچون اهم و الزم اولان طریق ایسه جعلیاتی براقوب حقیقت بین اولغه چالشمقدر .

بیاندن مستغنی اولدینی اوزره حقیقت هر خصوص حقنده نوع بشرک دائماً آرادینی و بولمق ایچون نیجه نیجه مشکلاته اوغرادینی برشیدر .

حقیقت جمله عندنده معتبر و هر خصوصده الزم اولدینی بر امر غیر منکردر . حقیقت یالکز اعظم ناسک میدانه چیقارمق ایستدیکی برشی اولمایوب کندی زعملرنجه اسافل ناس دخی علی مراتبهم اکا مقارنته ساعیدرلر .

حتی حقیقتدن تباعدی موجب احوال و اطوار ناپسندیده سی اولنلریله من وجه خلقه حقیقته صارلغه میالدرلر هر اهل قنون شب و روز خواب و راحتنی ترک برله حقایق اظهار ایتمک زعمنده و جهل مرکب اصحابی بیله هیچ اولمازسه سویلدیکی بی اصل سوزلری حقیقته سوسلندیره رک سویلکده در . سیاح مشاق سیاحتی مهندس انواع قنون هندسه و حسابات

ایله اشتغالاتی مستطقی بیک زحمتله استطقاتی حقایقه اطلاع
ایچون اختیار ایدر .

حقیقتدرکه انسانلری کیجه وکوندوز چالشیدیرر
انسان تعیشی ایچون بیله مابه الاحتیاجی اولان شیئک
حقیقتی آرار و آرادینی محله حقیقه محتاج اولدینی
شیئه دسترس اولدقه اندیشه احتیاج دغدغه سندن وارسته
اولور .

برعالم علمنی آخره تعلیم هنکامنده برطاقم تفصیلات
ویررکه بوندن مقصدی ینه حقیقتی اثبات اتمکدر .

برکاذب کلام دروغنی مخاطبنه حقیقت بیلدیرر .
بعضاً کذبی اولدرجه قوتلی درمیان ایدرکه مخاطبی
شویله طورسون بلکه کندوسی بیله حقیقت صانه رق
ایناتور هله دیکله ین عجا حقیقت اولمادیغنی بیلسه دیکلرمی؟
حقیقتک استثناسی یوقدر . یعنی بعض جهتده
حقیقتک بی لزوم اولدینی تصور اولنه ماز .

انسان حقیقته واصل اولدقه اثباتی وهله کوچ
کورینان شیلیری قولایجه اثبات ایدر . حتی مولای
متعال حضر تلرینی بیله انسان حقیقتله اثبات ایدر .
ایشته ظلمت بطلان ایچنده قلان اهل ضلالت دخی
حقیقته دسترس اولمادقلرینک سیئه سنه اوغرامشردر .

مع مافیه ینه ز عملرینی حقیقت منزله سنده طوتار لر .
 انسانیت دخی حقیقتله قائمدر حقیقت اولسه انسانیت
 معناسنه اولان انسانیت نصل محافظه ایدیلور . انسانیت
 خوش کچنمک دیمکدر . انسانه خوش کچنمک فضیلتی
 حقیقت بیلدیرر . بناءً علیه حقیقتدن خبردار اولانلر
 خوش کچنمک اولمادجه انسانیت یرینه یکدیگرینک
 حقوقی پایمال ایدن حیواناتک حیوانیتی قائم اوله جغنی
 درک ایدر .

مدنیتک دخی منی علیهی حقیقتدر . مدنیک لغتده
 شهریک دیمکدر اصطلاح شرعیده شرع شریف اوامری
 مقتضاسنجه عمل ایدوب نهیلرندن احتراز واجتباب ایتمکدر .
 چونکه شریعت هر بر منقعی جالب و هر بر مضرتی
 دافعدر . تعریف آخرله مدنیت دائرة شریعتده جمع
 اولمقدر . بواعتبار ایله شهرده جمعیتکاه انساندر . و آثار
 مدنیه دخی بر شریعت و یا قانون آلتنده مجتمع و اوقانونه
 تابع اولان بر جماعتک محصول مساعیلرندن عبارتدر .
 انسانه جمعیتک قدرینی بیلدیرن حقیقتدر . محصول مساعی
 انسان اولان شیرک قیمتدار اولسی برر حقیقته وصولک
 علامات میزه سی اولوب حقیقت اولسه جمعیتک انسانیتله
 پایدار اوله جغنی بیلنه میه جکی کبی صرف اولنان مساعینک

دخی متفرق بر حالده رونما اولسی حسیله بر نتیجه
ساله به اقتران ایتیه جکی محتاج ایضاح دکدر .

اسلامیتک دخی معیاری حقیقتدر . اسلامیت امر
الهی به و امر الهی بی تبلیغ ایدن ذات عالی نبوتیناهی به
تسلیم اوله رق کندینی سلامتیه ایردیرمک معناسنه در .
حقیقت اولسه اسلامیت آکلاشیله ماز چونکه اسلامیت
حقایقی جامعدر . یعنی محض حقیقت اسلامیتدر . پدر
ومادر اولادینک دایما ابو اولدیغنی ایستر فقط بو آرزو
انلردن استفاده مقصدیه اولمایوب محضا شفقت اثریدر .
امر الهی ده قوللرک سعادت حال وخوش کچنملرینی
وجعیتلرینک صورت منتظمه ده دوامنی ومضر اولان
شیلردن اجتناب ومفید اولان شیلرله الفت اولمنسنی یعنی
ابو اولملرینی مستلزمدر .

انساندر ایچون هرشیداول صحت وعافیت لابدولازم
اولوب بونک حصولنی من کل الوجوه کافل بولندیغنی
حالده ام سالفه لایقیله مندرجات وحکمی محافظه
اولنه میان واتواع تغیر وتبدیله معروض قلان کتابلرندن
بویابده برکونه استفاده ایده مدکلرندن فکر لرینه ملایم
کلن شیلرله اکتفا ایده رک یاقین وقته قدر زیرده تفصیلاتی
کوریله جک حقایق قرآنیه دنده خبردار اوله مامشلردر .

حق تعالی حضرت تریبک مؤمن قوللرینه اولان اوامر
 ونواهیسنی اجمال ایدرسک سلامت دارینی تأمین اولوب
 دنیاک سلامتلی علل وامراضدن سلامت یعنی صحت
 وعافیت غیرک تسلطدن مصونیت وبشقه حکومتک یعنی
 اجانبک تعرضندن آزاده اولمقدرکه بونلر اسلامک
 بناسنی تشکیل ایدن اوامره اتقیاد ونواهیدن اجتناب ایله
 حاصل اولور . وسلامت آخرت ایسه عذاب الیمدن خلاص
 اوله رق نعم جلیله ربانیه به نائل اولمق اولوب بوده فرمان
 الهی به اطاعت ایله حصول بولور . تطبیقاتی فصل
 مخصوصنده کوریله جکدر .

بیان اولنه جیق خصوصات اوامر ربانیه مذکورهنک
 جهت مادیسلی اولوب مغنویاتنک قلم واسطه سیله بسط
 وبیانی خارج از امکان اولمقله برابر صره سی کلدکجه
 علی طریق الایجاز اندن ده بحث اولنه جقدر .

شفقت ومرحمت ابون فیوضات بخش عامه انس وجان
 اولان مراحم بی نهایت الهی به نسبتاً محدود وهان کندی
 اولادینه منحصر در . لطف ومرحمت بیغائبه ارحم
 الراحمن ایسه عبادک بر فردینه بیله دریغ بیورلماز .

بورایه قدر اولتان تفصیلات بر آزدها تدقیق وتعمیق

ایدیلور ایسه حقیقت : انسانیت ، ومدنیت اسلامیتک
شیء واحد اولدیغنی بیلدیرر .

حکمتک دخی حقیقته مناسبت تامهسی واردر . حکمت
انفسی و آفاقی اعتباریله ایکی معنایه کلور .

معنای انفسیسی کتب سماویه نك احکامنه واقف
اولمقدن عبارتدر . معنای آفاقیسی ایسه حقایق اشیایه
مطلع اولمقدرکه بوبابده هر ایکی معنا دخی جهت واحدی
کوسترر .

حتی حکمتک حقایقه مطلع اولمق معنایه اولدیغنی
(الْحِكْمَةُ ضَالَّةُ الْمُؤْمِنِ) و (الْعِلْمُ ضَالَّةُ الْمُؤْمِنِ حَيْثُ وَجَدَهُ)

اخذهُ) یعنی انسان برغیب ایتدیگی شیئی نصل ارارسه
مؤمن دخی حکمتی علمی اوصورتله پیشنی بر اقیوب آرار
مفهومی احادیت شریفه ایله دخی اکلایشیلور .

حقیقته دسترس اولمق ایچون انسان خیلی مشکلاته
تصادف ایدر . فقط بر کرده حقیقت الده ایدیله جک
اولور ایسه حقیقت حل مشکلاته برمفتاح اولور . انسان
وجود بطلانی حقیقتله کشف ایدر . حقیقت اولمادقجه
بطلانک وجودی فرض اولنه ماز .

حلو و مر . ظلمت و نور . ظلم و عدل . بیاض و سواد

نيك وبد . گرم و سرد . صيف و شتا . حسن و قبح .
راست و دروغ . ازواج و آحاد . وامثالی اضداد جمله سی
حقیقتله اكلاشیلور .

حقیقت عمومك تحت تصدیقنده اولدینی کبی کندیسی ده
عمومك تحت تصدیق و اعترافنده اولان شیلری بیلدیرر .
حقیقت آدمه کندی آدمکنی بیلدیرر . آدمده حقیقتله
هرشیی آكلار . والحاصل حقیقت کافه اشیا اوزرینه
لازم کلان معلوماتی تحصیل ایچون برنقطه استناددر .
انسان بیلمدیکی شیئك عدوسیدر . بنساء علیه بعض
کیمسهر حقیقتك علیهنده بولتورده حقیقت علیهنده
بولدیغنی بیلمز و کندیسنه بوحالی اخطار و اشعار ایلسهر
انکار ایدر .

حقیقت برشمس منیردرکه انی سحاب بطلان نادرا
وموقتابیله ستر ایده مز .

حقیقت بر جوهر قیمتداردرکه دهرک تاثیریه اصلا
تغیر و تبدل ایتمز . حتی منکرینه بیله کندینی
تصدیق ایتمدیرر . حقیقت حق تعالی حضرتلری طرفندن
قلوب عبادی تنویر ایچون کلان برشعاع مثابه سننده در .
هرشیئك برمنبعی واردر و هرشی منبع و منشائی بیلنمدن
تحصیلی خصوصنده صعوبته معروض قالور .

حقیقت انسانک تصادف ایده جکی بونجه مشکلاتی
حل ایتدیکی وهرشیده انکله آ کلاشیلدینی تقدیرده منبع
ومنشأ حقیقت دخی معلوم اولور واکاده مراجعت اولور
ایسه احوال اشیایه اطلاع خصوصنده نیه احتیاج قالور؟
منبع ومنشأ حقایق قرآن کریمدر . قرآن کریمده
کلام الهیدر . منکرین حاشا واسطه تبلیغ اولان پیغمبر
ذیشان محمد صربی صلی الله علیه وسلم افندمز حضرت تلرینک
اختراعیدر دیورلر . بو قوله طوغریدر دیسک اول
ذات عالیشانک قدرة الله درجه سنده بر اقداره مالک
اولدیغنی قبول ایتک لازم کلور . حالبوکه ذات سنیه لری امته
معجزایسه ده یینه موجد کائنات اولان خالقنک عبیدر .
بناءً علیه یازی اوقومسی اولمایوب امی اولان
کیمسه لک یالکز باشنه انظار عامه یه قرآن کریم کبی
دستور العمل و ناقابل اعتراض بر کتاب ترتیب و وضع
ایلمسی فرض محال قییلندندر . چونکه دنیا خلق
اولنه لیدن بری بویله بر کتاب جلیلک اک مشهور کیمسه لر
طرفدن بیله اثر نامیله نشر اولندیغنی ایشیدلما مشدر .
مع هذا مشار الیه حضرت تلرینه بودرجه قوت اسناد
ایدن کیمسه لر یینه قرآن عظیم الشانک منبع حقیقت
اولدیغنی اعتراف ایتمکدن کیرو طور میورلر .

فلاسفه دهر بيله آيات بينات احكامنه مراجعت
 اتمكده وقرآن كريمك و تفاسير شريفه نك واحاديث
 نبويه نك الحاله هذه اوروپاده وبالخاصه آلمانپاده دخي
 دستور العمل اتخاذ اولمغه باشلانيديني و قواعد
 عربيه نك تحصيلي ايجون اوراده مكمل مكتملر آچيلديني
 ومع مافيه لسان عربي نك نحويسي شويله طورسون غلطي
 ايجون دخي صورت مكمله ده كتابلر ترتيب اولديني
 كي اخبار اتندن استدلال اولمشدر . چونكه بوتدريس
 و تحصيل ايجون اختيار اولنان مشاق كليه يالكز بر
 معلومات يعني جزئي بر استفاده ايجون اولمايوب بلكه
 نقصانلريني اكال و بناء عليه متن رساله ده بيان اولنه جق
 حقايقه دسترس اولدقلى كي سائرلرينه دخي وقوف
 و اطلاع كسب اتملى ايجون اولسى ظن قويسنده يم .
 حقيقته واقف اوليان سوزسويلسنى بيله من زيرا سوز
 بر حقيقت اورينه سويلنيلور حقيقت اورينه اوليان كلام
 لاف كذا فدن بشقه برشى دكلدر . بعض اسلام ادعاسنده
 بولنان زنديق و امثالي كمر اهل دين ميين اسلامي وقرآن
 كريمي ميراث پدر كي چالشمندن زحمتسزجه بولدقلىندن
 مالك قيمتى بيلمين بر ميراث يدي كي محض حقيقت
 اولان دين اسلامك قدريني تقدير ايدمدكلرندن بشقه

تأسف اولنورکه اغز لرینه یاقشمیه جق درجه ده هزیان
ایله اداره لسان و شریعت احمدیه به انواع بهتان ایدیورلر
بو حال ایسه انلرک حقیقته اصلاً واقف اولمادقلرینی
ایما ایدر .

حقیقی انکار ایدنلر بیله موقتاً انکار ایدر کورنجبه
قدرینی بیله جک کیمسه اولجه حقیقی انکار صدندده
بولنسه بیله چوق وقت کچمز انکاری اقراره مبدل اولور .
ایشته انکلتره جه من کل الوجوه رغبت و حرمت
عامه به مظهر اولان لورد هادله ی حضرتلری چوقدنبرو
تدقیق ایتکده اولدقلری حقایق اسلامیه به مطلع اوله رق
شوصرمده هدایت ربانیه به ده مظهریتله قبول دین اسلام
وعبد الله اسم مبجلیه اکتساب نیک نام و خالصانه
بودین مبینک اوروپا دینی اولسنی تمنی ایله برابر مساعیسنی
بو اوغورده صرفه بذل اهتمام ایلشدر . باریک الله .

حقیقت هر شیده ایروجه نمایان اولور . فقط
حقیقته تعدد یوقدر . چونکه تعددله قائم اولان شیء
خطادن سالم اوله ماز .

برشیئی تفرید و توحید ایچون ابتدا نفی وانکار
لازمدر . و تفردایله قائم اولان موجودک ابتدای تعریفی

انکار موقت ایله تمایان اولوب صکره اقرار دائمی حاصل
ارلور . زیرا انکار اقراره تقویت ویرر .

ایشته کلمه شهادت بیه انکار موقت ایله باشد لایوب
اقرار دائمی آنی تعقیب ایشدر . یعنی وحدانیت الهی پی
قویاً اثبات ایچون کلمه شهادتده ابتدا (لا) بده (الا)
وارد اولمشدر .

علوم و فنون دخی حقیقتله وجود بولمشدر چونکه
علم حقیقتی بیلیمکدر حقیقت تغیر ایتدیکی کبی علم دخی
اصلاً تغیر ایتمز .

مثلاً بوندن نیجه سنه لر اقدم حسابجه ایکی کره ایکی
دوت هندسه جه بر زاویه قائمه طقسان درجه و صرف
عریجه نصر فعل ماضی ایدی الحاله هذه اول وجهله
قبول اولندیغی کبی استقبالده دخی آندن بشقه بر شکله
گیره من یوایسه حقیقتک قابل تبدل اولمادیغی اثبات ایدر .
فنون دخی هر نه قدر علمه مربوط ایسه ده تغیره
میال اولدیغندن حقیقتک بدایت نظریه سی اعتبار اولنور .
علم بحث اولنه جق شیلره تعلق اعتباریله هر درلو
تقسیم ایدیله بیلور ایسه ده تقسیم آتی هم صددمزه موافق
وهمدده (العلم علمان علم الابدان ثم علم الادیان) کلام حقیقت

ردیفنه مطابق اولدیغندن علمك علم ابدان و علم ادیان ناملریله ایکی یه تقسیم می مناسب کورلمشدر .

کلام مذکور مآلنه نظراً علمینک یکدیگره مناسبت و علاقهری اولسی ایله برابر لازمه ضروریه دن اولمق اوزره علم ابدانک علم ادیان اوزرینه مرجح اولدیغی دخی وارد خاطر اوله بیلور .

چونکه هر شئیك وجوده کلمسی صحته قائمدر مع مافیة علم ابدانک حال حاضر تفرعاتی هنوز علم درجه سنده اولمایوب بلکه فن منزله سنده در .

چونکه قنون تبدله میال اولدیغی کبی بوتفرعاتک ده بشقه بر شکل آتی یه تابع اوله جغی استبعاد اولنه ماز .

قرآن عظیم الشان هر بر علوم و قنونی جامع اولدیغی کبی تقسیماتی ده محتویاتنه کوره اوله بیلور .

بومطالعیه و آتیده و یریه جک تفصیلاته نظراً کافه امت محمدک و ظائف دینیه سی همان قرآن کریمک طیبی قسمی اوزرینه تطبیق اولنسه و امر الهی ده بومرکزده در دنیلسه بمجادر .

زیرا پروردکار حقیقی اولان خالق تعالی حضرت تلرینک اولجه بیان اولندیغی وجهله الطاف و مرحمت الهیه لری شفقت پدر و مادر کبی محدود اولمادیغندن قوللرینک

از هر جهت سعادت حال رینی اراده بیورد قلمی هر بر عاقل
و کامل طرفدن تسلیم اولور حقایقنددر .

حقیقت بین راه شریعت اولان علمای کرام
ذوی الاحترام حضراتنه هزاران تشکر اولور که امم
سائره کبی امت محمدیه بی ظلمت جهل و نادانی ایچنده
براقیوب منبع حقایق اولان قرآن کریم احکامنی دمام
اخبار و تلقینه بذل سعی و غیرت و مسپارعت و امتک
برخیلیسی ده اوامر الهیه به انقیاد و نصایح علمایی استماع
ایتمکی مراد ای دیور لر ایسه ده بعض محدود فکر لیلر
نقلیاته غیر طالب و هر بر خصوصه عقلیاته راغب اولد قلدن
حقایق اسلامییه بی استفهامدن دور و بناء علیه ثمره عملاری
اوله رق مظهر شر شرور اولیور لر .

مع هذا انعام در که سنه تنزل ایتماش انسان قول قلمی
هانکی ملت افرادندن اولور ایسه اولسون حقایق دینیّه
اسلامیه به علاقه ایدر جه سنه مفتون اولیور لر .

بوجه دن اولمق اوزره انکلیز مهتدیله لرندن (ویولت
ابراهیم) نامیله بنام محترم بر حقیقت بین قادین هندستانی
بر رفیق سنه یازدیغی بر مکتوبده اسلامیتی ادیان سائره به
نه ایچون تر جیح ایتمش اولدیغنی بیان صره سنده هر بازار
کونی کیتدیکی کلیسا و اعظ لرینک پک دقتلی دیکله دیکی

سوزلرنده انسانی عیسویتہ ترغیب ایدہ جک قوتلی وجانی
 برسوزایشیدہ مدیکنی واورادہ بولنان مسلمان علماسندن
 اسلامیتک علوتی حقنہ درمیان اولنسان قوتلی منطقی
 سوزلرک کنیدی اسلامیتہ جذب ایله قلیبندہ مسلمانلغہ
 قارشبی برحبت حصواہ کلہرک همان غایت سربستجه
 مسلمانلغی قبول ایلدیکنی درمیان ایلشدر .

اسلامیت حقنہ نقصان دوشونلرک فکرلرنی تصحیح
 ایتک و اخوان دینہ یادکار اولمق اوزره اوامر ونواهی
 دینیہ اسلامیه نیک بدنجہ اولان منفعت و مضرتی فن طبک
 حال حاضرینہ تطبیق ایدرک عرض و اشعار خصوصندہ
 اولجه قلمہ آنهرق طبع ایدیلان و بر نسخه قالمایجه
 قدر اشتراسنه رغبت کونستریلان رساله نیک هنوز دسترس
 اوله میان طالبلرینہ ینہ عین شکل و حجمده تمثیل و تودیعی
 غیر مناسب و اول وقتدن بری فن طبک آثار ترقیاتندن
 اولوبده . افکار عامه ده میقروپ نظریه سی کی جایکیر اولان
 بعض خصوصاته کوره توسیعی دخی لازمه وظیفه انسانیت
 بولمش اینسه ده احوال فوق العاده نیک صولت و هجومندن
 و بریشانی فکرک دوام و حیلولتندن ناشی حصول مقصد
 دوچار تاخر اولمش ایدی .

حالبوکه مقصد عاجزانہم ابراز حقیقت و حقیقتده